

Flandra ESPERANTISTO

TIJDSCHRIFT VOOR ESPERANTO - ONDERWIJS EN - PROPAGANDA

Verschiĝnt maandeliks
Dertiende jaargang
Nummer 10 (148)
OCTOBER 1946

Vertegenwoordiger in Nederland :
NEDERLANDA ESPERANTO-CENTRO
W. Buytenwechstr. 128-C, Rotterdam-W.
Girorekening : 272818 van N. E. C.

FLANDRA ESPERANTO-INSTITUTO V.z.W.
Redactie en Administratie :
Pieter van Humbekstraat 3, Brussel-West
Postrekening : 326851 van F. E. I.

5 fr.; 's jaars
Steunabonnement 60 fr.
Voor Nederland 100 fr.
Overige landen 4 fl.
75 fr.
5 fr.; jarabono
Subtena abono 60 fr.
Por Nederlando 100 fr.
Ceteraj landoj 4 fl.
75 fr.

NIA POZICIO

Por disvastigi, kaj por fine triumfigi la ideon de internacia lingvo, la esperantistoj kunordigas siajn klopodojn, krom en lokaj grupoj, en landaj kaj tutmondaj organizaĵoj.

La esperantistoj de sama lando ĝenerale havas samajn interesojn; pro tio ke la propagando kaj la instruado estas en riĉo kun la enlandaj kondiĉoj, unuavice kun la nacia lingvo.

Efektive, se la tutmondaj organizaĵoj estas ĉefe per-esperantaj kaj aplikaj, la landaj organizaĵoj estas precipe por-esperantaj kaj propagandaj. La varba laboro de tiuj ĉi memkompreneblaj necesigas konstantan uzon de la nacia lingvo, ne nur en la nacilingva gazetaro, en la flugfolioj, alĉoj, propagandaj broŝuroj k.s., sed ankaŭ en la propra organo, en la radio, kaj same evidente en la lerniloj kaj kursoj. La graveco de la faktoro de la lingvo nacia estas tia, ke konsiderinda parto de la esperantistaro — la laborista — sin organizas ne laŭ landoj, sed laŭ la lingvoterritorioj.

Ciokaze la supraj konsideroj kaj konstatoj montras, ke por ebligi racion kaj celtratan laboron, kaj por elimini maŝaron de energo, nia movado bezonas propagandajn organizaĵojn bone adaptitajn al ditinitaj partoj de nia tero. Tio estas postulo de efikeco.

Kiuj estu tiuj ĉi partoj? Ĉu la lingvoterritorioj? Krom avantaĝoj tiu sistemo ankaŭ havas mankojn: la landolimoj ja estas baroj kiuj ne faciligas unuecan laboron. Krome, tiu sistemo estas nenie aplikata en la neŭtrala movado. Ĉu do tiuj ĉi partoj estu la landoj? Jes, se ili estas nacioj, unuopopolaraj kaj unulingvaj. Sed, se ili estas ŝtatoj, plurpopolaraj kaj plurlingvaj la sistemo neniel taŭgas. Tiam la bono de nia movado trudas alian metodon, kiun, se ĝi ne estas aplikata, la cirkonstancoj, la vivo fine diktas.

Ni rigardu ekzemple al Ĉeĥoslovakio, ŝtato tipe « plureca ». Tie ni trovas Esperanto-Asocion kunigatan ĉiujn Ĉeĥajn esperantistojn, kaj alian Asocion kunigantan ĉiujn Slovakajn. Kvankam tute autonomaj, ambaŭ laboras en plena akordo, kaj klopodas, ĉu en propra sfero kaj per bone adaptitaj varbmetodoj, disvastigi la internacian lingvon, ĉu necesas aldoni, ke tia racia organizsistemo ebligas bonegan rezultaton?

Nun ni turnu nian rigardon al propra lando. Tie ni trovas idean situacion: en Belgujo loĝas Flandroj kaj Valonaj parolantaj respektive la Nederlandan kaj la Francan lingvon. La ĉi-tiea diferenco inter ambaŭ popoloj, kaj inter ambaŭ lingvoj kompare estas eĉ konsiderinde pli granda. Unueca Belga Esperanto-organizaĵo status antaŭ la kompleksa kaj malfacilega tasko almiti la eksterstarantojn uzante iliajn respektivajn lingvojn kaj uzante diferencajn taktikojn bone adaptitajn al ambaŭ temperamentoj tre malsimilaj popoloj. Ĝi estas la malo de racia organizmetodo.

La Flandraj esperantistoj ĝuas la posedon de propra organizaĵo — Flandra Ligo Esperantista — racie laboranta laŭ la skizita organizmetoda vidpunkto. La Valonaj esperantistoj bedaŭrinde malhavas tian organizaĵon, kaj la fakto ke 90% de la Belga esperantistaro troviĝas en Flandrujo montras ĝian mankon.

Dum nia pasinta kongreso nia Prezidanto esprimis la pretecon de F.I.L.E. kunhelpi al la starigo de frata organizaĵo en Valonujo, por ke ankaŭ en la suda parto de nia lando ekfloru nia afero. Sed, necesas ke la Valonaj esperantistoj ekagu! Ambaŭ organizaĵoj tute aŭtosome sed plenakorde laborantaj, povus starigi la

NA DE VREDESCONFERENTIE

TOLKEN BESLISSEN OVER HET WEL EN WEE VAN MILJOENEN MENSCHEN!

Om heel moeizaam tot eenig resultaat te komen bleken te Parijs niet minder dan 69 dagen noodzakelijk aan de 21 betrokken naties. Op zijn minst dertig meer dan voorzien waren, zoodat de voorgenomen vergadering van de organisatie der verenigde volken moest worden verdaagd.

Wij zullen niet beweren dat ALLEEN taalmoeilijkheden de besprekingen hopeeloos kwamen rekken, al is de onmacht waarin ze onze politici dompelde wellicht nooit zoo flagrant aan het licht gekomen.

Deze onmacht werd dagelijks door de pers aan de kaak gesteld, en berichten als deze waren « niet van de lucht »: Na een discussie tusschen Molotof en Byrnes, te wijten aan verkeerde vertaling, werd het voorstel van Rusland eenstemmig aangenomen... Molotof vertrouwt blijkbaar de officieel tolken niet: hij heeft zijn eigen translateurs. Deze zijn onbedreven, uiten zich langzaam en begaan met zelden grove misslagen. Daarbij wordt dit gemis aan vertrouwen in de officieel tolken streng beoordeeld... Na de rede van de Zuidslavische vertegenwoordiger verklaarde Molotof eerst de vertaling te moeten afwachten, vooraleer aan de debatten te kunnen deelnemen...

Zonder de babelsche taalverwarring ware deze EENSTEMMIGHEID zonder irriterende discussie bereikt, ware het WANTRouwen van Molotof ondenkbaar, zijn WACHTEN onnoodig, enz. Maar de raderen der machine die zooveel olie nodig heeft, worden met zand gesmeerd...

Op 9 Augustus schreef het Nederlandse blad « Paraat »:

« Na de redevoering de monotomie van de vertalingen, dit wordt langzamerhand een nachtmerrie van deze conferentie. Laten wij even rekenen: er zijn 21 naties en iedere natie wil natuurlijk aan het begin van de conferentie iets over haar standpunt zeggen. Maakt 21 redevoeringen maal drie, want er zijn steeds nog twee vertalingen aan te horen, in 't geheel dus 63 redevoeringen. Per dag komen drie redenaars aan de beurt, met vertalers dus 9. Er zijn dus zeven dagen nodig — zeven werkdagen — om het begrotingsdebat af te sluiten. »

Ja, het gaat ook ZONDER Esperanto! Maar of dat stuntelig gedoe dan nog confereren mag worden genoemd, zal geen mensch met gezonde hersenen kunnen volhouden. Dit moge nog blijken uit volgend beeld van de vredesconferentie dat

Belgan Esperanto-Federacion, kiu estus la reprezanta instanco de nia tutlanda esperantistaro!

Supran starpunkton ni publikigas ne por « pravigi » la ekziston de F. I. L. E. Ĉu oni pravigas la logikon, la racion kaj la sukceson? Dum 16 jaroj ni iras nian vojon, kaj eĉ se ni deflankiĝus, la vivo repelus nin en la bonan direkton, en la ĝustajn reulojn. Ne, ni publikigas ĝin unue por ke la eksterlandaj esperantistoj kaj precipe la respondeculoj en la internacia Esperantomovado akiru pli bonan komprenon pri la organiza problemo en nia lando, kaj dua, por ke la kelkaj esperantistoj kiuj tie ĉi jene aplikas malaktualigitan organizsistemon akiru pli realecan komprenon. Se ni deziras harmonie kaj sukcese labori, niaj organizaĵoj adaptiĝu al la vivo, ĉar vane oni klopodus adapti la vivon al teoriaj konceptoj!

F. I. L. E.

het « Haariems Dagblad » in zijn nummer van 7 Augustus ophangt:

« De staatslieden puzzlen, lezen de krant of zijn in slaap gevallen, terwijl de volkeren der wereld wachten op de vrede, die zij zullen maken. Dit is de conclusie van een medewerker van United Press, die gedurende een half uur de gedelegeerden

slaat was gevallen. Om 4.40 u. constateert de correspondent, dat de Amerikaanse afgevaardigde James Dunn, na enige ogenblikken in officiële documenten verdiept te zijn geweest, deze terzijde legt en zich verdiept in de sportpagina van de « Daily Telegraph ». Terzelfdertijd ontdekt hij, dat de Nieuw-Zeelandsse gedelegeerde begon-

Voor en na de vergaderingen, gespeend van hun tolken, waren Byrnes en Spaak op de primitieve gebarentaal aangewezen!

van de vredesconferentie gadesloeg. Hij tekent hier echter eerlijkheidshalve bij aan, dat de gedelegeerden genoodzaakt zijn elke rede driemaal aan te horen, daar de toespraken, behalve in de taal waarin zij worden gehouden, ook in het Frans en het Russisch worden voorgelezen. Een rede van een half uur wordt op deze wijze automatisch uitgebreid tot een rede van anderhalf uur.

De correspondent constateerde dan, dat Attlee om 4.32 uur in een kruiswoordpuzzel verdiept was, dat om 4.36 u. Evatt de zaal verliet toen de vertaling van een Brits-Indische rede werd opgedreund, dat om 4.37 alle aanwezige gedelegeerden de krant zaten te lezen met uitzondering van den Ethiopischen afgevaardigde, die in

nen is een brief te schrijven. Twee minuten later haalt de Brits-Indische gedelegeerde Peruses een brochure voor de dag getiteld « Wat biedt Parijs », blijkbaar ter voorbereiding van de Zaterdagavond. Om 4.50 uur ontwaakt de Ethiopiër, opgeschrikt door het applaus waarmede een nieuwe spreker wordt begroet, om 4.25 uur haalt Spaak een roman in gele omslag uit de zak... en zo gaat dit nu al zes dagen door... »

Men kan zoiets normaal vinden, maar wij, wij vinden het potsierlijk. En toch, toch zullen sommigen blijven beweren dat Esperanto overbodig is en men met Engelsch overal terecht kan. Overal, behalve op een internationale conferentie van uitgelezen staatslieden!

32-a Universala Kongreso de Esperanto Bern, Svislando

26-a JULIO — 2-a AUGUSTO 1947

La Kongresa Komitato komunikas:

Ni supozas ke la Esperantista popolo kun kontenteco akceptis la novaĵon, ke nia unua postmilita kongreso denove okazos en Bern, ĉar ni memoras ke la lasta kongreso kiu okazis en la sama urbo estis bona sukceso, kaj ĉar el ĉiuj landoj la homoj nuntempe kun granda plezuro vojaĝas al Svislando. La kongreso do okazos de la 26-a de Julio ĝis la 2-a de Augusto 1947. La kongresejo jam estas luita, ĝi estos la sama kiel lastfoje, kiam ĝi pruviĝis kiel tre taŭga kaj plaĉa. La Kongresa Komitato komencis siajn laborojn jam en Augusto. Ĝin prezidas denove s-ro H. Buchli, direktoro de la trafikoficejo en Bern, kiel unua sekretario funkcias s-ro O. T. Nicolaisen, norvego, kiu speciale venis al Bern por dediĉi sin al tiu laboro, la financojn estras denove s-ro Hilfiker, kiu ankaŭ en 1939 gvidis la kongresan monkeston sukcese tra ĉiuj danĝeroj, la presan servon transprenis d-ro A. Bauer, kiu ankaŭ povas profiti de la spertoj akiritaj la lastan fojon. Pluraj aliaj fakuloj kompletigas la komitaton.

La kongres-kotizoj estas (en svisaj frankoj) 25 ĝis la fino de la jaro, 30 ĝis la fino de Marto, kaj 35 poste. Por edziĝoj kaj junuloj estas malaltigitaj kotizoj. Do, baldaŭa aliĝo estas avantaĝo, kaj en la nunaj kondiĉoj ĝi estas utila, eĉ necesa pro diversaj kaŭzoj. Jam en 1946 la fremdula trafiko al Svislando estis tre vigla, sed en 1947 ĝi estos ankoraŭ multe pli

granda, tion oni jam nun laŭ hotelmendoj k. t. p. scias tre ekzakte. Per frua mendo kaj pago la kongresanoj ebligas al la LKK fikse rezervigi la hotelĉambrojn, kaj ankaŭ la specialajn vagonarojn, ekskurs-aŭtojn k. s. La LKK disponos pri kelkaj cent hotelaj litoj, pri kelkaj cent ĉambroj ĉe privatuloj, krome ĝi havigos al si litojn en lernejoj aŭ kazernoj, tiel ke ĉiu kongresano laŭ siaj propraj cirkonstancoj povos elekti kio konvenas al li aŭ ŝi. La informilo pri la hoteloj estas en preparo, same pri la ekskursoj, kiuj, kun la aprobita kongres-programo, estos diskonigitaj. Tiam neceso ke la kongresanoj mendu kaj transpagu la sumon por loĝado, manĝado kaj ekskursoj. En Belgujo ĉiu transpago estu farata per Banque de la Soc. Ĝen. de Belg. aŭ per ties filiaj oficejoj por la konto de la 32-a Universala Kongreso de Esperanto 1947 en Bern al la Schweiz. Volksbank en Bern. La eksterlandaj svisaj trafikagentejoj volonte donos informojn pri la vojaĝeblecoj.

En la komenco de Decembro aperos la unua numero de nia kongresa gazeto « Svislando vokas Vin ». Havigu ĝin al vi skribante al 32-a Universala Kongreso de Esperanto, Bundesgasse 20, en Bern; ĝi enhavos utilajn informojn por ĉiuj vojaĝintoj kaj cetero aperos regule ĝis la kongreso.

Venu multnombre al la gastama urbo Bern en bela Svislando por la unua postmilita renkontiĝo de nia verda familio!

OBSERVOJ

VERDA
JURNALISMO.

Dum laboras nia redaktoro, dum trapasas liajn manojn manu skr'ptoj, tranĉaĵoj kaj gazetoj, mi kutimas rigardi trans lian šiltron, avidante la ekscesojn de niaj verdaj plumknaristoj.

En multlegata kaj tre praktika gazeto — kiu instruas kaj amuzas, kaj nun ankaŭ plendas pri papermanko — mia ekzercita okulo rimarkis la sensacian novaĵon, ke s-ro G. H. A. en H. nomis sian tre karan hundineton per la sonora Esperanto-nomo Bela. Hura, al la venko!

Por ke al tiu gazeto ne manku kopio, mi, laŭ ties instigo, tuj transbaptis mian kanarion Naiva. Kaj, ĉar mi ne posedas jahton, oni baptis mian karbujon Malplena. Gi amenaŭ helpu plenigi la Esperanto-gazetaron!
PIK.

HET WERELDPETITIONNEMENT
TEN GUNSTE VAN ESPERANTO.

Dit wordt beslist een groot succes. Tot op heden werden in de wereld een half miljoen verklaringen in omloop gebracht, en de stroom blijft aanhouden.

In Nederland werden reeds 50.000 handteekeningen ingezameld; op IJsland verklaarde 4% der bevolking zich voor Esperanto! Wie had het gedacht? Het VI. Esperanto-Instituut bracht 5.000 verklaringen in omloop en onlangs bleek een bijkomend duizendtal noodzakelijk. bepaald schitterend is dit niet te noemen. Men vergeet vooral niet de onderteekende verklaringen terug te zenden! Komaan nog een flinke inspanning, we kunnen het bepaald een heel eind verder brengen!

DE RAMP BIJ GANDER AAN TAAL-
MOEILIKHEDEN TE WIJTEN?

De aanwijzingen uitgaande van den controle-toren van de luchthaven, waarnaar de altimeter moet worden geregeld, werden in de Engelsche taal verstrekt en het is te vermoeden, zegt een deskundige, dat de Belgische kapitein den juisten zin niet begrepen heeft; deze veronderstelling laat toe uit te leggen waarom het toestel betrekkelijk laag vloog.

GEEN KANS?

Door betweters wordt weleens beweerd dat Esperanto in de engelschspreekende landen geen kans maakt. Het congres van de «British Esperanto Association» werd in het voorjaar te Bristol gehouden. Gezien deze fel geteisterde stad slechts een beperkt aantal congressisten kan huisvesten werd het aantal congressleden op 400 beperkt. Drie maanden vooraf moesten de inschrijvingen worden stop gezet...

IMMER NATIONALE
ESPERANTO-CONGRESSEN.

Te Utrecht congresseerden duizend Nederlandsche Esperantisten op 7 September II. Te Oroschaza kwamen op 18, 19 en 20 Augustus de Hongaarsche Esperantisten bijeen om de belangen van de internationale taal te bespreken. In het Hongaarsch Parlement werd dientengevolge een reeks conferenties over Esperanto gehouden. Men voorziet dat Hongarije eerlang het voorbeeld van Tsjecho-Slowakije en Oostenrijk zal volgen, en Esperanto officieel in het onderwijs zal invoeren.

WORDT AMERIKA
VOOR DE TWEDE MAAL ONTDEKT?

De taalmoeilijkheden waarop de immer talrijker internationale bijeenkomsten stuiten nopen naar een oplossing uit te zien. In plaats van de internationale taal te aanvaarden die reeds een traditie achter den rug heeft, op een aanzienlijke literatuur kan bogen en op elk gebied reeds een begin van toepassing vindt, werkt «International Auxiliary Language Association» aan een nieuw wereldtaalproject. Alsof Amerika ten tweede male moest worden ondekt!

SCHIDLOF'S
ZAKWOORDENBOEKJE
ESPERANTO-NEDERLANDSCH
en NEDERLANDSCH-ESPERANTO
Samengesteld door C. L. DE VEER

Dit uitstekend woordenboekje biedt de vertaling van circa 36.000 woorden die in omgangstaal meest voorkomen.

600 bladzijden in linnen band
fr. 37.50 bij het Vlaamsch Esperanto-Instituut,
Postrekening 3268.51 Brussel

LA AMO

Cio en nia ekzist' efemera,
ĉio forpasas nedaŭre...
estas en ĝojo doloro mistera,
kiun ni sentas bedaŭre.

Estas en vivo, ho multaj promesoj,
multe da melankolio;
kaj la feliĉo de amaj karesoj
ŝajnas al ni iluzio.

Se ne instigas nin sankta korflamo,
vivo ne havas valoron:
ke la eterna poemo de l'amo
ja superregu la koron.

DELARBARO.

Por nia medito

LA STILO

En sia 25-a respondo, D-ro Zamenhof diras bonegajn, ĉial atentindajn vortojn pri la Esperanto-stilo. Ĉiu samideano ilin konu, li sekvu la donitajn konsilojn. Jen unu el ili: «Estas tre dezirinde, ke ni ne evitu malfacilajn tradukojn, sed kontraŭe, ke ni ilin serĉu kaj venku, ĉar nur tiamaniere nia lingvo plene ellaborigos. Unu el la plej ĉefaj taskoj de niaj verkistoj estas la ellaborado de nia lingvo.»

Dank' al la sindonema laboro de multaj bonaj verkistoj, ni jam nun posedas, krom la verkaro de la Majstro mem, tutan bibliotekon da bonaj libroj. Ni ilin legan atente, multfoje, por ke ni mem akiru bonan stilon. «Legu!» Tion Kabe konsilis al ĉiu demandinto. «Legu, ĉiam legu!» Ne nur por tradukoj, sed ankaŭ por originala verkado ni bezonas bonan stilon. Bona stilo antaŭ ĉio devas esti klara, la teksto devas esti facile komprenebla al personoj kiuj funde ellernis nian lingvon. Por komencantoj ni ne ĉiam povas skribi. Kiam atenta, inteligenta leganto ne komprenas la sencon de la legaĵo, tiam la stilo estas malbona...

Ni formadu la frazojn kiel eble simplaj, diafanaj. Ni ne kaŝu la subjekton, ni evitu longajn, komplikajn frazojn. Antaŭ ĉio la stilo estu logika, gramatika ĝusta, facile komprenebla. Ĝi ankaŭ ne estu seka, abrupta. Ni legu laŭte, kion ni skribis, ĉar la stilo ankaŭ estu belsona.

La Grekoj havis la du karakterizajn vortojn «kakafonio» kaj «eŭfonio»; ili per si mem jam montras, kion oni devas eviti. Nia lingvo, dank' al la genio de l' elpensinto, estas belsona, harmonia; tamen, mallerte uzata, ĝi kompreneble ankaŭ povas havi kakafonion. Tion ni evitu...

Ekzemple ni evitu kombinojn kiaj: ĉiuj tiuj kiuj. Tion oni tre facile povas fari, ekz. anstataŭ diri: Ĉiuj tiuj kiuj deziras eniron... ni diru: Personoj dezirante eniron... aŭ: Kiu deziras eniron... aŭ: Ĉiuj enirontoj... aŭ: La enironto... ktp. Nia lingvo estas surprize fleksebla!

El «Bulteno de Esperantista Literatura Asocio».
Marto, 1913.

FLANDRA ESPERANTISTO
lezen is goed.FLANDRA ESPERANTISTO
abonneeren is beter!

Nieuwe abonné's die nu inschrijven
ontvangen ons blad tot einde 1947.

LA STUDANTO

DE TELWOORDEN (II)

DE RANGTELWOORDEN:

Het rangtelwoord (orda, vicontra numeralo) duidt de hoeveelste uit een reeks, een nummer uit een volgorde aan: het bepaalt de bladzijde of het hoofdstuk van een boek, de rang in een klas, een dynastie, de datum (uur, dag, jaar) e. d. (b.v. la frazo troviĝas sur la 41-a paĝo, ktp.).

Het bepaald rangtelwoord wordt gevormd door toevoeging van de uitgang -a (unu-a, sep-a) en daar het zich als hoedanigheids- of bijvoeglijk naamwoord voordoet, wordt het verbogen: het bekomt gebeurlijk -n en het meervoudsteecken -j.

Als onbepaalde rangtelwoorden kan men aanhalen: **lasta, meza, kioma, tioma.**

Het rangtelwoord treft men niet alleen aan als bijvoeglijk naamwoord doch ook als bijwoord (uitgang -e): het geeft dan een opsomming te kennen (b.v. unu-e, ten eerste; sep-e, ten zevende).

In hun befaamd «Plena Gramatiko» stippen Kalocsay en Waringhien aan:

1) de woorden **horu, tago, jaro** worden in dagteekeningen verzwegen, tenzij daardoor verwarring ontstaat, doch men gebruikte integendeel steeds **monato**, of de naam der maand: hodiaŭ estas la dudek sepa de marto; la dekan de la pasinta monato.

2) In drukwerken vervangt men de uitgang -an, wegens praktische redenen, door een punt achter de cijfers die het dagtal aanduiden (niet: la 6an de oktobro, doch: la 6. de oktobro) en men geeft aan het jaartal niet den vorm van een rangtelwoord (dus: la 6. de oktobro 1906 en niet: 1906-a); het wordt dan thans door velen gelezen: mil naŭcent ses, en niet: sesa.

3) Hoe laat is het? Kioma horo estas? Men beantwoordt deze vraag op twee manieren:

a) door middel van **kaj**: estas la tria kaj 10 minutoj (3 h. 10), la tria kaj duono (3 h. 30), la tria kaj kvindek kvin minutoj (3 h. 55). Deze methode volgt de orde der cijfers op de uurplaat.

b) door middel van **antaŭ** (van de 31^e tot de 59^e minuut) en **post** (van de 1^e tot de 30^e minuut): dek post la tria (3 h. 10), kvin antaŭ la kvara (3 h. 55) ktp. Deze manier blijkt geschikter bij de 20 laatste minuten vóór het volgende uur. Zij raden ook aan de verwarrende Duitse wijze te vermijden: b.v. dek minutoj de la kvara (3 h. 10).

4) De ouderdom: Men stelt de vraag als volgt: **kian aĝon vi havas? Kia estas via aĝo? kiomjara vi estas? kiom vi aĝas?** en antwoordt: **mi havas 21 jarojn; mi estas 21-jara; mi estas en mia 21-a jaro; mi havas la aĝon de ĉirkaŭ 21 jaroj.**

5) De dagteekening: De vraag wordt gesteld als volgt: **kioman tagon ni havas hodiaŭ? kia dato estas hodiaŭ? kiun tagon ni havas hodiaŭ?** Het antwoord zal luiden: **hodiaŭ estas la 10-a de januaro; hodiaŭ estas lundo.**

T. V. G.

OEFENING 17

Hieronder, ter vertaling in het Esperanto (A) en in het Nederlandsch (B), kleine opgaven. In ons volgend nummer publiceeren wij een modelvertaling en varianten, naargelang zij uit de ingezonden teksten wenschelijk blijken.

A. De laatste brief van Brizard.

Beste Vrienden,
Nu ik sterven ga, voel ik mij verplicht u allen nog eens kort maar hartelijk vaarwel te zeggen. Vrienden, het leven is een hel en wij, proletariërs, moeten voor alles boeten. Daarom maak ik er ook een einde aan, doch spreek tevens de hoop uit, dat gij allen rozen op uw pad moogt vinden. Want haten doe ik niemand en ik heb ook mijn oude moeder om vergeving gevraagd.

Gij allen, die zoo dikwijls met mij aan dezelfde tafel hebt gezeten, vaarwel.

En wanneer gij vanavond wederom vereenigd zijt en gezellig met elkander zit te praten, denkt dan nog even aan uw trouwen Gustave Brizard.

(Uit «Villa des Roses» van Willem Elschot, blz. 52).

B. Distreco.

Unu tagon, la fama angla matematikisto Newton ne volis matenmanĝi kun sia familio en la komuna manĝoĉambro, ĉar li estis tute en profunda pensado pri malfacila problemo kaj ne volis esti ĝenata. Lia edzino sendis servistinojn kun unu ovo kaj kaldrono plena de akvo, por ke li povu mem kuiri la ovon, kiam li havos tromalsaton. Post kelkaj horoj la sinjorino eniris en la laborĉambrojn kaj laŭte ekridis. Tie staris Newton, rigardis la ovon, kiun li tenis en la mano, kaj en la bolanta akvo kuŝis lia poŝhorloĝo! (El «Tra la Mondo» internacia legolibro, kolekta kaj prilaborita de Paul Benneman, 1-a parto, 4-a eldono, p. 78).

VERTALING VAN OEFENING 16

A. Via delle belle Donne.

En Firenze estas strato kie iam loĝis tiom da belulinoj, ke la tuta burĝaro konis ĝin kiel Via deile belle Donne, kaj ĝis nun neniu magistrato risks ŝanĝi la nomon de ĉi tiu strato. En ĝi laboris kaj loĝis knabinoj kaj virinoj kiuj devis helpi al siaj gepatroj aŭ edzo gajni la porvivon kaj, ĉar en Italujo la manoj ĉiam lertis pri kudrilo, tranĉio, spindelo kaj navedo, ĉiuj al kiuj oni povis konfidi la altvalorajn ŝtofojn, ĉiuj k.uj brodis, nodis, pluktis pasamenton, ĉi tie kunvenis en la laborejoj de supre ĝis sube. La virinoj de ĉi tiu urbo estas ja riĉe dotitaj per belo, sed ŝajnas ke kiuj faras la piacajn vestaĵojn ricevis ion pli de tiu dono ol kiuj portas ilin. (El «De hervonden Vader» en la «Florentijnsche Verhalen» de A. Van Schendel.)

B. De lange weg.

Kent ge de lange weg?
Hij leidt rond de wereld: zonder begin,
zonder einde.
Waar hij aanvangt was nog niemand;
en niemand zag reeds de plaats waar hij eindt.

Wilt gij iets te weten komen over den langen weg? Zet u in een straat(weg)groef! Wacht tot een landlooper voorbij komt. 'n Landlooper met kapotte schoenen en een broek vol gaten. Vraag hem naar de lange weg; vraag, wat hij is!

Hij zal antwoorden: gij zit in z'n groef, maar gij kent hem niet, want ge zijt geen landlooper. Gij kent hem bij een anderen naam: de straatweg!

Zoo noemen de landloopers de straatweg: de straatweg is de lange weg.

De lange weg. Waar hij eindigt, neemt hij weer aanvang.

Moeizaam is de lange weg. Moeizaam en zonder hoop.

Maar prachtig is hij. Wondere schoonheden heeft hij. Maar men kan ze niet zien; de wondere schoonheden kan men slechts beleven.

(Uit de inleiding van R. Meyer's roman «La longa Vojo», p. 5).

LA REDAKCIO RESPONDAS

Pri la jun'a ekzercu, n° 14:

Pro lokomanko nia respondo nur parte aperis; ni hodiaŭ kompletigas ĝin: ĉiuj ensendintaj preskaŭ senerare tradukis el la Esperanta kaj ĉi-foje estis krome pluraj korektaj esperantigoj de la sendube facilaj frazetoj nederlandaj. Mi substrekis: «de gestraite leerling», la punata lernanto (anstataŭ: punita); en la 3-a frazeto, kelkaj tradukis la frazon «hij had zijn les niet geleerd»: «li ne lernis sian lecionon», sed se tia traduko ofte sufiĉas, neniŭ adverbo aŭ alia signo indikas en la nuna kazo ke «lerni» antaŭas la agon «stari en la angulo» kiel ke estas necese uzi la pli pezajn kunmetitan formon «li ne estis lerninta».

F. B., Laak-Houthalen, D. E., Deurne-Zuid, J. D., St. Mariaburg, A. M., Blankenberghe, K. H., A. L. A. C., ĉiuj el Antwerpen, D. S., E. D. B., H. H., N. S., A. D., M.-T. R., G. J., M. T. R., ĉiuj el Brugge, Verda: via teksto estis resendita kun personaj notoj. Ni aparte gratulas la Bruganojn, kiuj pere de la gidvando de la jus fondita «Studoservo» ensendis (kaj regule rekomencos) multajn kaj bonajn taskojn! Ĉu la laŭdinda iniciato ne estos imitata de aliaj viglaj sekcioj?

Pri la julia ekzercu, n° 15:

Kvankam la libertempo videble rustigis kelkajn plumojn, ni ĝoje konstatis ke la traduko de la «Nova Pelto» estis ĝenerale perfekta, sed ni aliflanke renkontis en la esperantigo de «Schoonheden» eraĵojn, iam malpli nepardoblajn. Ni renkontis ofte «meti la manojn sur la klavaro», anstataŭ «klavaron». «Geheim» estis de kelkaj tradukita «mistero» eĉ «misterio»: nu, se oni povas sondi sekretojn kaj eventuale ekkoni ĝin, nepre vanas esplori misteron, kiu ja esence estas neklarigebla! «Klavierstuk»: ni preferis «pianopeco», sed aliaj proponis diversajn formojn: klavarverko, pianajo, pianokomponaĵo, piana muzikaĵo. «Het schoonste wat», estis terure torturita: ekzemple, **kion, ke, kio**, kiam nepre necesis «kiun». «Adem van een bloem»: kelkaj elektis «odoro, aromo», kvankam evidenta korekta traduko estis «spiro» (laŭ «spiro»: eligi odoron aŭ haladzon. Plena Vortaro 2).

Vlaamsche Esperantistenbond

BEKNOPT VERSLAG

over de Algemeene Vergadering te Brussel op 13 October 1946

Voorzitter Dr. T. van Gindertaelen verwelkomt om 14 u. 30 de afgevaardigden en dank voor de talrijke opkomst. Hij beklemtoont het belang van de vergadering, voornamelijk met het oog op de belangrijke beslissingen die op de statutaire vergadering van December a.s. zullen getroffen worden. Hij hangt een beeld op van de activiteit van onze vereeniging die immer haar werking uitbreidt en er naar streeft haar vooroorlogische positie zoo snel mogelijk te heroveren.

Dhr. A. De Keyzer, penningmeester, brengt verslag uit over kerngezonde finanties.

De Voorzitter verleent vervolgens het woord aan dhr. G. Maertens, verslaggever van de commissie aangesteld om de verhouding van den Vl. Esperantistenbond tot het Vl. Esperanto-Instituut na te gaan en deze verhouding voor de toekomst te bepalen. Het uitgebreid en gedocumenteerd verslag verleent de aanwezigen inzicht in den toestand van beide organisaties zooals hij zich ontwikkelde ingevolge de oorlogsomstandigheden. De commissie is eenparig van meening dat beide organismen, zooals voorheen, op een welafgebakend terrein moeten werkzaam zijn. Dienengevolge dient de werking van den Vl. Esperantistenbond merklijk uitgebreid en het Vl. Esperanto-Instituut ontlast van opdrachten destijds door de omstandigheden opgedrongen. De Voorzitter richt een woord van dank tot de commissieleden die hun taak zullen voortzetten.

De vergadering is van meening dat ons orgaan, degelijk van vorm en opstel, algemeene voldoening schenkt. Alleen dient het merklijk uitgebreid. Dit is echter afhankelijk van het aantal abonné's dat beslist moet opgedreven worden. Vanaf Nieuwjaar zal « Flandra Esperantisto » terug als orgaan van den Vl. Esperantistenbond verschijnen.

Leeraar E. Szymoens brengt verslag uit over den Esperanto-cursus in de B.N.R.O. Alles laat voorzien dat we dieningevolge een stijgende belangstelling voor de internationale taal zullen ontmoeten en een niet gering aantal nieuwe leden zullen kunnen aanwerven. De aanwezigen worden aangezet sympathiebetuigingen naar het N. I. R. te zenden.

De activiteit van het meerendeel onzer plaatselijke afdelingen laat nog veel te wenschen over, Antwerpen, Blankenberge, Brugge en Mechelen uitgezonderd. Overal zijn kernen bedrijvig maar een intens afdelingsleven is op vele plaatsen niet aanwezig. Krachtadig en doelmatig moet terug aan het werk worden gegaan. In sommige plaatsen heerscht nog verloststemming!

De Vl. Esperantistenbond dient voornamelijk de jeugd te bewerken. Dhr. G. Maertens, besluisselend van T.J.O., is van oordeel dat deze taak aan de genoemde jeugdvereeniging dient voorbehouden. De vergadering siemt niet volledig in met deze zinswijze: het is gebieden dat T.J.O.-leden blijven samenhouden, ook als ze de leeftijdsgrenzen hebben overschreden.

Met genoegen merkt de vergadering dat onze congressen ruime weerklank heeft gevonden in de Esperanto-pers. Hoogstwaarschijnlijk mag de eenheid in de internationale beweging op het universeel congres a.s. zomer te Bern worden begroet.

Aan het wereldpetitionnement voor E. werd door onze vereeniging flink meegevoerd. Een aanzienlijk gedeelte der formulieren wordt echter nog terugverwacht. Een oproep wordt gericht tot de betrokken afdelingen om hieraan gevolg te geven. Een nieuw aantal « verklaringen » zijn ter perse.

Brugge brengt verslag uit over de organisatie van ons verleden congres dat op alle gebied een succes blijkt. Het 12^e congres van den Vl. Esperantistenbond zal op de Pinksterdagen 1947 te Mechelen worden gehouden. Met het voorbereidende werk werd reeds aangevangen.

De statutaire vergadering van den Vl. Esperantistenbond zal begin December a.s. te Brussel gehouden worden. Onze afdelingen worden uitgenodigd tijdig gebeurlijke voorstellen in te dienen. De vergadering zal van uitzonderlijk belang zijn, gezien een nieuw bondsbestuur dient aangesteld: het huidige bestuur is in functie vanaf 1939! Sommige bestuursleden zijn ontslaggevend, het mandaat van alle bestuursleden loopt ten einde.

De vergadering acht het gewenscht klaar en duidelijk de houding van den Vlaamschen Esperantistenbond te bepalen inzake organisatie. Dhr. E. Cortvriendt, bestuurder van het Vl. Esperanto-Instituut, geeft een uiteenzetting van het standpunt der Vlaamsche Esperantisten dienaangaande. Zijn stellingname wordt eenparig door de vergadering bijgetreden. Deze beginselverklaring zal met het eerstkomende nummer van « Flandra Esperantisto » ruchtbaarheid verkrijgen. (Zie in dit nummer « Nia Pozicio »).

Ten slotte wordt nog over allerhande van gedachten gewisseld. Dhr. Debruyne uit Gent spreekt over de propaganda tijdens de Internationale Handelsfoor van

HENDRIK ADAMSON

1891-1946

le en Estonlando, la 7-an de marto pasinta, li faris sian lastan spiron: la senfinaj malsanoj, kiuj ade katenis lin, fine venkis lian korpon.

Malgraue li konstante verkis en la estona kaj en la esperanta, eĉ kuŝante; li post-lasis AŬLI kaj alian eldonotan novelon kaj poeziojn dissemiitajn kaj ne multnombrajn.

Popollerneja instruisto, kiu jam delonge ne povis daŭrigi sian profesian laboradon, li — kvankam Esperantisto nur de 1932, — funde posedis la vortotrezoron kaj sperte ekspluatis ĝin: li estis dotita per poeta animo kaj sentis la plaĉon kaj la valoron de la sonoj, de la ritmo kaj de la rimo, iam eĉ ebruigante de ili. La foje pesismistaj, foje ĝojaj, iam humanaj sentoj, kiuj stampas la naturobildojn, kiujn li skizas, kaj ĉiujn temojn, kiujn li ĉerpas kvazaŭ el propra mizero, propra sufero, mirinde trafe simbolas la persiston kaj senliman kuragon de konvinkita Esperanta poeto.

HEDERO.

Pianludanto

Dancas fingroj sur klavaro — grincas dentoj de luparo, plaŭdas hufoj sur glacio, tondras pafoj kaj ehadis krioj, krioj...

Dancas fingroj sur klavaro — grincas dentoj en arbaro... sed ekhaltis ĉaspelantoj kaj elsaltis el densej' mil feo-kantoj.

Fingroj dancas sur klavaro, feoj kantas en arbaro.

H. ADAMSON.

LA GRANDA AVENTURO KAJ ALIAJ NOVELOJ, de Ferenc SZUAGYI. Eldonis: Eidona Societo Esperanto, Stockholm. Dua volumo en la serio «Stelo-Libro»; 144 p. Mendebła ĉe Flandra Esperanto-Instituto. Prezo: broŝ. 78 bir.; vind. 87 bir. Rabatita prezo por membroj de Literatura Klubo «Stelo-Libro»; prospekto havebla ĉe F. E. I.

Printempa aperaĵo estas ĉi tiu libro, el kies folioj emanas laodoro de freŝa presaĵo, kian ni konis antaŭ la milito.

Kiel la titolo klarigas, ĉi tiu verko ne formas unu tuton kaj la diversaj noveloj estas eĉ heterogenaj. La malo mirigus post la averto de la aŭtoro: « La humoro de tiuj rakontoj — kelkfoje veraj, kelkfoje fantaziaj — estas varia: bonhumora, malgaja, satira aŭ tragedia. Ankaŭ la vivo estas tia. » Efektive, seriozeco kaj humoro rido kaj larmo alternas.

La dekkvar novelojn oni povus dividi en tri kategorioj: rakontoj pri la esperantista vivo (ili estas la plej bonhumoraj); rakontoj pri la milito (ili estas la plej bonaj); rakontoj pri ĝeneralaĵoj temoj (ili estas la malplej plaĉaj). Inter tiuj lastaj « La granda Aventuro » laŭ kiu la aŭtoro nomis la tutan kolekton. Ĝi montras per kio okupiĝas la spirito de nenifaranto; fakte tute ne pri granda aventuro!

La lingvo estas modela, la stilo laŭcir-konstante estas subtila aŭ reala, detala aŭ lakona, trankvila aŭ sprita sed ĉiam flua kaj klara. Ne malofte oni relegas frazon por duafoj ĝui ĝian ĉarmon.

Notindaj esprimoj inter multaj aliaj: foje foje orfolio lulas sin malsupren; super li tire pantofiloj la lacaj paŝoj; la polifonio de la ponta koncerto; pomadita minescias-kiu. « Pli serioze ŝi rigardis min kiel kvar-jaraj infanoj kutimas rigardi » (ol kvar-jaraj...).

Preseraroj nur sporadas. Bela papero, klara preso, beleta aspekto. Resume: malskreĉa, distra verko, bonege verkita de eminenta aŭtoro. Verda.

PENSJOJ DE ZAMENHOF. Eldonis: Svisa Esperanto-Societo en Bern. Dukolora preso, 32-paĝa. Mendebła ĉe Flandra Esperanto-Instituto. Prezo: 12 bir. broŝ.

Beleta broŝuro kies enhavo ne estas ampleksa sed sentoria! « La Espero » ĉe la komenco, kaj « La Vojo » ĉe la fino: inter ili 24 aforismoj ĉerpitaj el la verkoj de la Majstro kaj kiuj troviĝas en tiu kategorio de la esperantista vivo en la lingvo esperanta, franca, angla, germana kaj itala. Legante la verketon oni miras pri la daŭra aktualeco de la pensoj de Zamenhof! Aldonita propagandilo atentigas nesesperantistojn pri la facila akirebleco de la internacia lingvo. Bajo.

Vlaanderen gevoerd. Hij leest een verklaring van « Amika Rondo » (pl. vereeniging niet bij den Vl. Esperantistenbond aangesloten) die principiëel overeenstemt met de beginselverklaring door de vergadering aangenomen. Na een oproep tot de aanwezigen om zich ernstig op de statutaire bondsvergadering van December voor te bereiden sluit de Voorzitter de vergadering om 18 u. 30.

Na de vergadering volgde tot 22 u. een gezellig samenzijn in de stemmige lokalen van de Vlaamsche Club. Zooals gebruikelijk is zorgde het Vl. Esperanto-Instituut voor een boekenstand.

De Secretaris: G. DEBROUWERE.

LA BATALO DE L'VIVO. Verkis originale en la angia: Ch. Dickens; tradukis el la germana: D-ro L. L. Zamenhof. Eldonis: Libro-Servo de F. L. E. en Amsterdam. 120 p., ilustrita. Mendebła ĉe Flandra Esperanto-instituto. Prezo: 27,50 bir. broŝ.

La leganto prave miras, ĉar la majstro tradukis la verkon el traduko, dum li sciopovas la anglan. Sed sur aparta paĝo, « Al la Legantoj », — fotokopio! — Zamenhof mem klarigas: « ...unu sinjoro montris al mi germanan libron (tradukon de verko de Dickens) kaj diris: ĉi tion oni certe ne povus traduki en Esperanton. Por konvinki tiun sinjoron, ke li eraras, mi prenis la libron kaj tradukis ĝin. »

La esperanta traduko aperis en « La Esperantisto », en 1891. Ĉar tiu gazeto ne plu estis havebla, oni decidis pri dua eldono de la esperantigita verko. La interesiĝo de la esperantistaro por ĝi pruvas la nuna tria eldono.

La orfa Alfred Heathfield pasigis siajn infanaĝon kaj frujunecon inter la du filinoj de kuracisto Jeddler. Fatale: li enamigis en la belan Marion. En la trijara forrestado de Alfred, vundita rajdisto pasigis ses semajnojn en la kuracista domo kaj, same fatale, enamigis en Marion. Alfred anoncas sian revenon, sed Marion forkuras... Kial? Kun kiu? Kien? Ĉi ĉion la plua rakonto malkaŝos kaj... ĝi rezervas surprizojn!

Lingvo kaj stilo estas kompreneble « zamenhofaj ». Oni do ne miru pri ekscesa uzo de « unu » kaj « ad », pri ŝajne maloportunaj, eĉ superfluaĵoj « ĝi », pri longaj frazoj kun korelativoj kaj prepozicioj nun ofte facile forigeblaj. Plie, pluraj esprimoj elmodiĝis, ĉar Esperanto, kvankam fidela al sia fundamento, senkonteste evoluis, kaj ĉi tio estas la plej persvada pruvo pri la vivo de nia kara lingvo.

Oni facile konsentos ke la libro ne taŭgas por komencantoj. Aliflanke, ĝi tre interese fervorajn, studemajn progresintojn, kiuj ŝatas posedi verkon el « la unuaj jaroj de la ekzistado de Esperanto », tradukon « el la plumo de la majstro ».

Kelkaj prilingvaj rimarkigoj el tuta serio: « La kampisto, kiu tie plugadis... » (p. 10); « Si estis tre juna, kiam ŝi fianĉiĝis » (p. 48); baldaŭ sin trovos Alfred kun lia juna edzino » (p. 71). Notindaj esprimoj: « La fajro estis la genio de la ĉambro » (p. 78); « La mondo fariĝis ses jarojn pli maljuna » (p. 85). Preseraroj preskaŭ tute forestas. Tamen: Zamenhof (!) sur la titolpaĝo!

Bonega papero, klarlitera preso, afabla aspekto. Verda.

UNE HUMANITE, UNE LANGUE, de S. Glodeau. Eldonis: SAT-Amikaro, Paris. Ilustrita, 72-paĝa, prezo: 35 fr. fr.

Broŝuro franclingva, speciale verkita por la propagando inter laboristoj; plaĉe eldonita kaj lerte kompilita. Ĝi ekzistas ankaŭ en la primovada historia dua parto, kiu interesas nur la jamajn esperantistojn. La unua parto, 48-paĝa kaj aparte akirebla por 25 fr. fr., traktas pri la neceso kaj la historio de la mondlingvo, ĝia valoro lingva, eduka kaj ideologia.

Pri la titolo ni stumblis: « Une humanité, une langue » povas veki la impreson, ke ni celas ke Esperanto fariĝu la nura lingvo de la homaro. Kia ajn estu la persona konvinko de la aŭtorino, tia titolo nur grave povas malpliigi la propagandan valoron de la verketo. E. C.

MI SERĈIS ORON KAJ OLEON, SED TROVIS... de David Flood; el la sveda tradukis: Karl Gustafsson. Eldonis: Eidona Societo Esperanto, Stockholm. Tria volumo en la serio «Stelo-Libro»; 132 p. Mendebła ĉe Flandra Esperanto-Instituto. Prezo: broŝ. 72 bir.; vind. 81 bir. Rabatita prezo por membroj de Literatura Klubo «Stelo-Libro»; prospekto havebla ĉe F. E. I.

Konata temo. Tamen ĉi-foje ne libro, kiu « odoraĉas je viskio » kaj kunlaĉas nur sovaĝajn interbatadojn, sed figurado de honesta orserĉisto aŭdacca, sentima antaŭ ĉiam minacanta morto, persistema malgraŭ ĉia malsukceso. Kvazaŭ li sidus en amikara rondeto interesiĝanta pri ĉia vorto el lia buŝo, li rakontas pri danĝerplenaj ekspedicioj en frostkatenitaj vastajoj, pri arbarbruloj, pri banditoj kiel ankaŭ pri ĉiaspecaj — por la leganto — malpli gravaj okazintaĵoj aŭ aŭditajoj, konsciencie alproĉataj al la rakonto. Jen parolas la esplorvojaĝinto pri moroj ĉe indianoj aŭ eskimoj, jen li iom profese instruas pri geologio rilate oleboradon aŭ radiumon. Dume daŭre ekflamas liaj amo por, kaj fiereco pri la patrolando: Svedujo, kiun, elreviĝinte post la fiaskinta granda striko en 1909, li forlasis por konstrui al si pli homindan estontecon en la lando de liberco: Ameriko.

En cetera simpla lingvo okulfrapas la ofteco de neologismoj (vigvamo, igluo, antiklinalo, peĉbiendo, konfeto, supeo, k. a.) ofte necesaj (slum-kvartaloj, avanci, solitero, obskuro, asortilo, spurto, k. a.). Ĉu ne ĉuj uzitaj usone-anglaj vortoj (bums; Stick 'm up!) estu tradukitaj? Misuzitaj vortoj: penetriĝi (penetri), tonelo (tuno), veturigi hundojn (konduki), k. m. a. Tre oftas la pleonasma « pli poste » kaj la prepozicio po estas fuŝe uzita. Evitinda ankaŭ estas la kunmetoj adj.-subst.: plenbarbo, bluflava.

Klara preso, bonega papero, plaĉa aspekto. Fr. C.

LA VIRINETO EN BLUG KAJ ALIAJ RAKONTOJ de Mason Stuttard. Eldonis: The Esperanto Publishing Co. Ltd, Rickmansworth; 150 p. Oka volumo en la Epoko-Serio. Mendebła ĉe Flandra Esperanto-Instituto. Prezo: 30 bir. kart.

Romantikaj, bonhumoraj, ironiaj, misteraj, tragikaj rakontoj en bona lingvaĵo kaj en stilo kiu karakterizas anglajn aŭtorojn. En tri el ili la verkisto pritraktas la vivon de esperantistoj kaj akcentis ke esperantuto estas la rifuĝejo de ĉiuspecaj ekscentuloj. Bedaŭrinde en tiu konstato troviĝas granda vero, kaj la malutilo kiu el tio rezultiĝas por nia afero estas nealkulebla.

La aŭtoro uzas « rekoni » en la senco de « agnoski »; li uzas « pundo » anstataŭ « funto » (sterlinga), kio jam iĝas kutima.

Laŭdi la aspekton estas tute superflua: la Epoko-libroj estas jam sufiĉe konatoj. Ni nur atentigas la eldonistojn pri la finaj literoj de la linioj, kiuj diversloke ne alĝustigis al la komponistoj. Bajo.

LA VIDVINETO de J. de Atencar. El la portugala tradukis: L. C. Porto Carreiro Neto. Eldonis: Brazilia Ligo Esperantista, Rio-de-Janeiro; 87 p. Prezo: nemontrita.

La verkisto estas konata kiel unu el la plej legataj kaj fekundaj aŭtoroj sialandaj. « La Vidvineto » rekondukas nin en la pasinton, kaj kun ioma melankolio ni revas pri la dolĉa, sensuka vivado de la esinta tempo. La historio de la juna, apenaŭ dekkvinjara vidvino ni sekvas ĉarmitaj per la naiveco de la simpla rakonto. Ni havis la impreson kvazaŭ ni aŭskultis simpatian maljunan personon rakonti propran vivon.

Rekomendinda verketo en beleta ekster-rajto. Alex Jossen.

PAC-PLANOJ « LAŬ LA KARTO ». Eldonis: Nacia Oficejo « Campaign for World Government », Chicago, Usono. Ilustrita, broŝurita, 8-paĝa. Prezo: unu respondkupono.

Sub lozungo « Mondfederaciigo aŭ pereu! » ekzistas en Usono, ekde 1937, « Kampanjo por Mond-Registaro », organizo kiu celas la starigon de mond-federacio de unuigitaj ŝtatoj.

Tre logike ĝi faras sian propagandon ankaŭ en la mondlingvo. La broŝureto koncize skizas la diversajn pacplanojn kaj resume finas per pledado por ĉesi senesperajn eksperimentojn kaj por entrepreni la konstruon de la Mondfederacio.

Dorno.

ĈU VI JAM POSEAS

La ilustritajn popularsciencajn kajerojn verkitaĵn de

Prof. AGOSTINHO da SILVA :

LA ARANEOJ

LA VIVO DE L'ESKIMOJ

LASTA VOJAĜO DE SCOTT

VIVO KAJ MORTO DE SOKRATO

PICCARD EN LA STRATOSFERO

Po kajeroj: bfr. 6. La serio: bfr. 25

FLANDRA ESPERANTO-INSTITUTO

Nur kelkaj kompletaj serioj haveblaj!

Plaatselijk Nieuws

ANTWERPEN. — Esperanto-Komitato Intergrupa breidit immer zijn werking uit. De voordracht met lichtbeelden door dhr. Van Eynde was een succes. Op Woensdag 6 November werd het een smalfilm-avond verzorgd door dhr. Lernaut. Dr. T. van Gindertaelen sprak over de fonetiek in de internationale taal.

In de school der Eikenstraat gaat een Esperanto-cursus door in het kader der gemeentelijke avondleergangen.

BLANKENBERGE. — Twee cursussen zijn alhier in voorbereiding. Ingevolge de internationale conferentie van de Esperanto-jeugd die te Blankenberge in Augustus gehouden werd, is de belangstelling voor Esperanto merklijk toegenomen.

BRUGGE. — Een geslaagde propagandatocht voor het wereldpetitionnement voor Esperanto werd door de plaatselijke afdeling van den Vlaamsche Esperantistenbond op touw gezet: in het drukke stadcentrum werd met spandoeken en twee tafels post gevat. Onze meisjes in witte bloese met groene ster noodigden de voorbijgangers uit het petitionnement te onderteekenen. Het werd een gedrum van belang, het verkeer werd een oogenblik gestremd maar op geen tijd waren de honderden verklaringen die het Vlaamsche Esperanto-Instituut ons bezorgd had, onderteekend. Jammer dat we niet over een paar duizend beschikten!

Twee cursussen zijn in voorbereiding, waarvan een voor jongeren onder de achttien jaar.

BRUSSEL. — Op Zondag 3 November jongstleden greep alhier de algemeene jaarvergadering plaats van Esperanto-Komitato Intergrupa. De standregelen werden door de vergadering goedgekeurd en het bestuur herkozen.

Op Zondag 15 December a.s. in de zaal der Rollebeekstraat 7: Zamenhoefste. Een danspartijtje zal dezen feestavond besluiten. Kaarten à 10 fr. zijn verkrijgbaar in den Esperanto-boekhandel (hoek Bodendrook- en Regentiestraat).

In de stadsschool der Ernest Allardstraat gaat een Esperanto-cursus door in het kader der gemeentelijke avondleergangen.

GENT. — In navolging van Antwerpen en Brussel werd alhier een Esperanto-Komitato Intergrupa opgericht.

Twee cursussen gaan door in de Volkshoogeschool der Tarbotstraat.

MECHELEN. — In « De Groene Lantaarn » organiseerde de plaatselijke afd. van den Vlaamsche Esperantisten-Bond een cursus voor beginners. Tevens werd aangevangen met een leergang voor gevorderden voor de leerlingen van verleden winter. Dit alles ten gevolge van een geslaagde propaganda-avond met Esperantotentoonstelling waarop de heer J. Brouwers, ingeleid door Dr. T. van Gindertaelen, voor een talrijke schaar belangstellenden het woord voerde.

BLANKENBERGE

Internationale Conferentie van de Esperantisten-Jeugd

Jonge Esperantisten van zeven verschillende nationaliteiten verbroederden aan de Vlaamsche kust in Augustus jongstleden.

NIAJ ESPERANTO-ENIGMOJ kun premioj

ATENTU: La regularon bonvolu legi en la januara numero!

PREMIO: Post la 15-a enigmo gajnis la premio: Verda, kiu ricevis « Surprijzoj » de Ina Boudier-Bakker (« Wat komen zal », en Esperanto-traduko de Tekla Flint).

Sekvas kun 6 poentoj: Popelier St., Roose R. A.; kun 5 poentoj: Deckers, Lodema, Maertens, Roose M. L.; kun 4 p.: Bernaert, De Baets, Haneveir, Iserentant; aliaj kun malpli.

SOLVO DE LA 16-a ENIGMO

HORIZONTALA. — 1. istm.; meduzo. — 3. gravur.; naso. — 4. ar.; var. — 5. ondrompilo. — 6. ni.; si. — 7. subita; ok. — 8. ke.; op. — 9. ag.; ne.; konk. — 10. ind. — 11. plag.; asteri

VERTIKALA. — 1. karp. — 2. strand-seg. — 3. ard. — 4. mev.; baniĝ. — 5. en. — 6. marpono.; da. — 7. mia — 8. dun.; boat. — 9. aviso. — 10. salikok. — 11. odoro.; podi.

17-a ENIGMO: SANGENIGMO

Trovu kvarliterajn radikojn, respondantaj al la donitaj indikoj, laŭ la jena procedo: forigu unu literon el la unua vorto, aliordigu la postrestantaj kaj aldonu novan por formi la duan vorton, k. t. p. ĝis sub 20 vi retrovos la saman vorton kiel sub 1.

1. Ĝi estas eksplodema. — 2. Ĝi troviĝas sur birdo. — 3. Lumigilo. — 4. Vesto. — 5. Estanta post ĉiuj ceteraj. — 6. Ĝi lumas nokte. — 7. Forte sin levi de tero. — 8. Resti senmove, plejofte vertikale. — 9. Kartonfolio. — 10. Plekti fadenojn per speciala ilo. — 11. Spaco apud domo. — 12. Kvarpedulo. — 13. Besta korpoparto. — 14. Senangula. — 15. Ceremonia seĝo. — 16. Hazardo. — 17. Besta korpoparto. — 18. Trovi respondon al demando. — 19. Malpurajo. — 20. Sama vorto kiel sub 1.

Sendu la solvon al la redakcio antaŭ la 20-a de decembro!

ANONCETOJ

Ĉiu vorto aŭ mallongigo: 0,75 bfr.
Enpresigo kostas minimume 15 bfr.
Unu int. respondkupono valoras 3,50 bfr.

TRE PLACAĴN POSTKARTOJN, tre efikaj por la propagando, ĵus eldonis F. E. I. Uzu ilin por via korespondado. 100 ekz. kostas 25 bfr. (sekcioj de Fl. L. E. ĝuas rabaton de 10%).

JUNA E-ISTINO 21-jara dez. kor.: Virginija Vasileva, Str. Panagjuŝtu 3, Sofia, Bulgarujo.

ABONU « American Esperantist » por 65 bfr. ĉe F.E.I. Dulingva (angla kaj esperanta) revuo, vere interesa kaj ampleksa (24-paĝa). Aperas sesfoje en la jaro.

ABSTINENCULOJ renodu int. kontakton! Anoncu vin ĉe s-ro Ben Dudink, IJsbaan, Zandijk, Nederlando.

« INTERNACIA KULTURO », grandformata, 16-paĝa, multilustrita revuo aperas 16-foje en la jaro kaj estas abonebla ĉe F.E.I. por 125 bfr.

JUNA BULGARO, 25-jara, dez. kor. kaj interŝangi p. m., donacetojn, ktp. Fodor D. Kostov, Caribrod 3, Plovdiv, Bulgarujo.

« HEROLDO », la sendependa, duonmonata, grandformata int. gazeto estas abonebla ĉe F. E. I. Kiu nun pagas 100 bfr. tuj ricevas la gazeton kaj restas abonanto ĝis septembro 1947!

INTERSANGAS bildkartojn kaj p. m. (ankaŭ serĉas adreson de kantistino Monika Viane): Johano Javernik, Voitsberg, Postf. 2, Steiermark, Aŭstrujo.

KUN LERTA FLANDRA E-IST(INO) dez. kor. Juan Régulo Pérez, Cabrera Pinto, 30, La Laguna (Tenerife), Kanariaj Insuloj.

VIENANOJ, membroj de E-grupo « Libereco », dez. kor. kun flandraj gesamdeanoj. Adreso: Wien 12, Gaudensdorfergürt. 11, Aŭstrujo.

CAPITRO 16-a

« Nu, ĉu rezultato? »
Doktoro Gulopez revenis al la realo. La vogleco de Kant tuj frapis lin.
« Ne tre speciala, mi timas », kaj li koncize konigis sian enketon al la spuristo.
« La familio Steinmann nepre montris sin ne simpatia », Kant koncedis, « kaj ankaŭ Higgs gardas sian langon kiom li volas. »
« Ĉu vi pli sukcesis? »
« Jes, kaj ne. Mi ĉiukaze scias ion pli pri la rilatoj Maxton-Dubois unufanke kaj Maxton—de la Fosse aliflanke. » Siavice Kant grandtrajte komunikis siajn konstatojn.
« Kaj la bruo en la koridoro? »
« Tion mi ja malkovros. Kaj kion vi faris tie ĉi? »
« Mi pristudis la portreton de la filino de Maxton. »
« Aktuale la sefo, kiu malantaŭas ĝin, pli interesas min. Mi ne scias kial mi ne ordonas traŝalmi tiun ĉi ajon. Tia ĉifroseruro... ha! mi havas ideon. Ni foje provu « Elly ». »
La seruro ne cedis. Kant perdis esperon.
« Do, ne. Nu, ĉiu pafo ne estas trafo. Mi tamen ne plu paciencon longe. Mi volonte parolus refoje kun la notario. Ĉu vi ne ŝatas akompani min? »
Doktoro Gulopez tuj pretis. Kiam ili estis enlasataj ĉe Majstro Van der Meersch, ĉi tiu estis studenta aktaron. Li vere personigis la komplezon. La sinjoroj sidigu! Kaj ĉu li prezentu ion al ili?
« Ni disponas nur paron da minutoj, sinjoro Notario. Temas simple pri kelkaj pluaj informoj. Ĉu vi certas ke Dubois ne edziĝis al Elly Maxton? »
« Nepre. Leĝa edziĝo neniam okazis. Dubois sendube asertis ke tie ili iel geedziĝe kontraktis, sed leĝe ĝi tute ne validis. Mi nepre scias tion, ĉar mi faris la necesajn esplorojn koncerne la redakton de la testamento de sinjoro Maxton. »
« Ĉu Dubois sciis ke li ne heredos multon? »
« Ne. Li estis konvinkita pri la malo. »
« Kiel vi scias tion? »
« Li ripete komprenigis tion al mi. »
« Nun, Majstro, mi revenas momenton al la afero de la « Iron and Steel Corporation ». Ĉu la aĉetordono de tiuj akcioj ne ŝajnis neordinara? Vi ja ne estas makleristo? »
« Ne ĉiu ĉiam balaas antaŭ propra por-do, sinjoro Kant », ruzete ridis la notario.
« Certe okazis pli ke sinjoro Maxton ne-rekte faris borstransakciojn por aĉeti aŭ vendi iujn valorojn, ne tro atentigante pri si. »
« Ĉu vi funde konas borsaferojn, Majstro? »
Sajnis al Kant ke la notario ekrimis.
« Funde? Mi posedas ja iom pli ol elementajn nociojn. »
« Ĉu vi scias ion pri la antaŭa vivo de Maxton? Mi celas: antaŭ kiam li venis Eŭropon. »
« Tre malmulte, sinjoro Kant. Tre, tre malmulte. Mi kredas ke ĉi tie neniu scias multon pri ĝi. »

JAĤTO VETURAS EL...

« KRIMINALA ROMANO »

Tradukis : Dro T. Ken.
Verkis : Deck Dorval.

La notario karesis siajn lipharetojn. Kant firmtenis lin.
« Kaj la malmulto kiun vi scias, sinjoro Notario? »
« La malmulto? Sinjoro Maxton postulis ke mi tenu ĝin en sekreto. »
« Ĉu la postulo ankoraŭ validas nun? »
« La postulo? Jes, kompreneble, ĝi ankoraŭ validas. »
Kant ne deklaris sin venkita:
« Ĉu nun, post duobla krimo, tio ne estas iom senresponda, Majstro? »
« Duobla krimo? » miris la notario.
« Ĉu vi ne jam scias ke Jean Dubois mortis? »
« Kio? Dubois mortis!... Notario Van der Meersch saltrektigis kaj lia vizaĝo senkorligis. En liajn okulojn venis preskaŭ ireneza esprimo. »
« Jes », Kant konfirmis, « ankaŭ li estus murdita. »
« Murdita! Kaj kiu estas...? »
« Tion ni esploras. » Sekve insiste: « Ĉu post tiu ĉi nova krimo vi ankoraŭ deziras teni en sekreto kion vi scias, Majstro Van der Meersch? »
La notario hezitis plu, kvazaŭ meditante kiom lia devo trudis al li la silenton. Tiam sonis decido:
« Vi pravus, sinjoro Kant. Sinjora Maxton ricevis karceropunon en Usono. » Li lasis siajn lipharojn kaj atendis:
« Kiam? »
« H'm. Proksimume antaŭ tridek kvin jaroj. »
« Pro kiu faro? »
« Onidire, ĉar li misuzis ies fidon kaj trompoŝtelis lin? »
Ne eblis decifri impreson sur la vizaĝo de Kant. Li senkompate daŭrigis la pride-madon:
« Kiel sinjoro Maxton konfidis tion al vi? »
« Mi eksciis tion kiam mi reguligis lian naciangon. Li postulis ke mi strikte gardu tion por mi kaj li certigis ke, kvankam leĝe kulpa, li persone ne estis riproĉebla. Li ne diris pli. »
« Ĉu vi scias ion pri lia edzino? »
« Ne. Mi certe legis ŝian fraŭlinan nomon en la dokumentoj, sed mi ne plu memoras ĝin. Sia antaŭnomo estis, se mi ne eraras, Jane. »
« Ĉu vi postagmeze ne estis en la koridoro, supre? »
« En la koridoro? Jes, nu, ĉirkaŭ... iom malantaŭ la dua. »
« Ne, mi celas: pli malfrue, almenaŭ unu horon poste. »
« Maleble. Ĉu vi opinias ke vi vidis min? Tiam vi certe eraris. Tiu ĉi aktaro okupas min jam minimume du horojn. »
« Ĉu vi sciis ke Dubois konsumis multajn pulvorajojn kontraŭ kapdoloro? »
« Kompreneble, tion sciis ja ĉiu! »

Kant ŝajnis sufiĉe informita. Doktoro Gulopez atendis tion por siavice direkti paron da demandoj al la notario.

« Majstro Van der Meersch, ĉu pasint-nokte vi eble aŭdis, ĉirkaŭ la duono malantaŭ la dua, bruon en la koridoro? »

« Bruo? Ne. Tamen jes, ĉar vi diras tion, jes. Sed mi ne atentis ĝin. »

« Kia estis la bruo? »

« Mi pripensu. Estis kiel se iu lasis fali ion kaj sakris. Sed mi ne certas. Estis nur malpreciza bruo. Tre malpreciza bruo. »

La notario parolis rapide, reve. Lian kapon rompilo alia. Sed Dubois murdita... tio estas, tio estas... ĝi ne havas sencen... Devas esti ago de frenezulo, sinjoro Kant!

« Ĉiukaze, danĝera frenezulo. Nu, sinjoro Notario, ni ne plu bezonas vin. Ĝis revido. »

Ili lasis la notaron mediti sola kaj ankoraŭ aŭdis kiel li ŝosis la pordon malantaŭ si.

Kant rikanis.
« Venu, Doktoro, alia vizito. »

Ili iris tute malantaŭen en la koridoro. Flanke de la ĉambroj de la geedzaj Steinmann ili trovis la filon en lia kajuto.

La juna viro fumante sidis sur sia lito, kaj Kant rimarkis ĉe la stumpejoj ke jam mirinde etaj cigaredoj malaperis en fumon.

Liaj etaj, ruĝaj okuloj, sub larĝaj, bluaj cirkletoj konturigis, timoplenis kaj videble neniam kapablus rigardi iun rekte en la vizaĝon. Krome la juna viro ree iom ebruis, kio cetere ne estis tiom malaŭta.

« Nu! Kion vi deziras? » li malbonhumore demandis.

« Mi devas fari paron da demandoj al vi », Kant mallonge diris.

« Kion vi devas demandi? » Sur la stumpe de fumita cigaredo alia estis bruligita. Liaj manoj tremis.

« Kion vi ĉi-posttagmeze faris en la kajuto de Dubois? » Kant blufis.

La cigaredo falis sur la plankon.
« Mi? Mi... ne estis tie. » Alex Steinmann levprenis la cigaredon por gajni tempon kaj stulte ridis.

« Nu! Ĉu vi tute certas? »

Li momenton timeme levis la okulojn, kiuj tuj poste ree direktigis suben.

« Mi kompreneble certas pri tio. Mi mem ja plej bone scias! »

« Kaj se oni vidis vin? »

« Estas mensogo, estis neniu... »
Li lipmordis. Li diris tro. La dama alkoholo, kaj nun ĝuste kiam li ne bezonis vaporon en la kapo!

« Vi estis tie, Alex Steinmann! Kion vi faris tie? »

« Ne venis respondo. »
« Mi diros al vi, sinjoro Steinmann, kion

vi faris tie... »
« Ne estas vere! »
« Plene veras. Vi ŝtelis la paperojn de Dubois. Kie ili estas? »
« Mi ne havas paperojn! »
« Kie ili estas? »
« Lasu min trankvila. Mi senkulpas. »
« Kial vi murdis Dubois? »
La juna Steinmann ĝemante rektigis. Lia vizaĝo terure kunfirigis.
« Ne, ne ne! Ne estas vere! »
« Kiu murdis Dubois ankaŭ murdis sinjoron Maxton. » La vortoj de Kant vipe skurgis. Doktoro Dubois preskaŭ kompatis la torturaton.
« Kial vi murdis Maxton, Alex Steinmann? »
La juna viro refalis sur la lito. Cio en li ŝajne rompiĝis. Li lamentis.
« Sufiĉas! Sufiĉas! Mi ne faris, mi juras! Per Dio! mi juras tion. Mi povas pruvi tion. »
Doktoro Gulopez opiniis ke Alex Steinmann tuj falos sur la genuojn.
« Pruvi! » Kant incitis. « Ĝin vi ne povas! »
Li ludis per la viro kiel kato per muso.
« Ek, konfesu », Kant iom pli fingroŝraŭbis.
Alex Steinmann mankovris sian vizaĝon.
« Mi... mi ŝtelis la paperojn! Jes, tion ĉi mi konfesas. Sed, mi ne estas murdanto. Mi juras ĝin! Hieraaŭvespere mi estis tie ĉi, en tiu ĉi kajuto, sinjoro Kant. »
« Jes, kaj la tutan nokton vi komforte kaj tutsola trinkis glaseton de tempo al tempo. Eĉ ankaŭ fumis cigaredon, ĉu ne? » Kant mokridis.
« Jes, estas vere, mi tro multe trinkis. Mi malsanis. »
« Nu, vi malsanis! Sinjoro Steinmann, ĉu vi bonvolas noti ke vi elĉerpis mian paciencon. Ni ne venis tien ĉi por estis mokataj de ebrulo. Komprenite? »
« Sed, sinjoro Kant, mi diras ja la veron al vi! »
La viro nun ŝajnis tute malebriiginta kaj iom post iom komplete ekkonsciis sian situacion.
« La paperojn, mi jam diris al vi, mi ja ŝtelis. Mi nur estu ne farinta tion! Kial vi tiel torturas min? Demandu mian patrinon, tiam vi estos konvinkita. »
« Vian patrinon? Kion ŝi scias pri tio? »
« Demandu ŝin, sinjoro Kant. »
« Sed, vi estis sola tie ĉi. Kion via patrino povus scii pri tio? »
« Ne, mia patrino... mia patrino estis ĉi tie. »
« Ulo, ne tiel provoku la ĉielon per viaj mensogoj! » Kant tondris.
« Mi ne mensogas. Lasu min findiri. Mia patrino estis tie ĉi kun... »
« Kun kiu? »
« Kun Profesoro De Groot... »
(Daŭrigota.)

Verantw. uitgever F.E.I. — Bestuurder : E. Cortvriendt, P. van Humbeekstraat 3, Brussel. — Drukkerij A. Hessens, Komediantestraat 12, Brussel.